

УДК 005.953

Набока Святослав Ігорович

аспірант кафедри державного управління і місцевого самоврядування
Херсонського національного технічного університету

WEB-САЙТИ ЯК ОСНОВНИЙ ІНСТРУМЕНТ ДОСТУПУ ДО ЕЛЕКТРОННИХ ІНФОРМАЦІЙНИХ РЕСУРСІВ ОРГАНІВ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ

Анотація. Проведено огляд теоретичних засад формування та доступу до інформаційних ресурсів. Здійснено моніторинг сайтів Херсонської, Львівської, Дніпропетровської та Київської обласних державних адміністрацій щодо наповненості та ступеня їх інформаційної відкритості.

Ключові слова: web-сайт, орган державного управління, інформаційний ресурс.

Набока С.И. Web-сайты как основной инструмент доступа к электронным информационным ресурсам органов государственной власти

Аннотация. Проведен обзор теоретических основ формирования и доступа к информационным ресурсам. Осуществлен мониторинг сайтов Херсонской, Львовской, Днепропетровской и Киевской областных государственных администраций на предмет наполняемости и степени их информационной открытости.

Ключевые слова: web-сайт, орган государственного управления, информационный ресурс.

Naboka S.I., Web sites as the main tool for accessing to electronic informational resources of state's power bodies

Annotation. Theoretical basis review of informational resources development and access to them was performed. Fill rate and informational openness monitoring of Kherson, Lviv, Dnipropetrovsk and Kyiv regional state's power bodies Web sites was conducted.

Key words: Web site, state's power body, informational resource.

Постановка проблеми у загальному вигляді. Розроблення та функціонування Web-сайтів органів державного управління є одним з елементів формування системи електронного урядування в Україні.

Інформаційні ресурси органів влади мають повідомляти громадськість про діяльність цих органів, сприяти прозорості та

відкритості у відносинах між державою і громадянами, розвивати взаємодію влади та суспільства в мережі Інтернет [1].

У процесі своєї діяльності орган державної влади виробляє значну кількість інформації. Вона часто є підставою для дальшої діяльності органу або є її наслідком [2].

Основними етапами розвитку web-сайтів органів влади є: розміщення інформації, зворотній зв'язок, трансакції та інтерактивні інтегровані послуги [3].

Web-сайт органу державного влади будь-якого рівня є ефективним засобом для доступу громадськості до публічної інформації, інформування територіальної громади про найновіші події та новини життя міста й забезпечення зворотного зв'язку.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Серед останніх публікацій, пов'язаних з організацією доступу до інформації через web-сайти органів місцевого самоврядування або органів державної влади, слід виокремити працю С. Корчинського, у якій досліджено рівень інформаційної відкритості сайтів міських рад других за величиною міст областей України та надано оцінку їх наповненості.

Виділення не вирішених раніше частин загальної проблеми. Оскільки представлені вище наукові праці, а саме методики моніторингу, властиві місцевим радам, то критерії оцінювання сайтів облдержадміністрацій потребують певної корекції, що викликано чинним законодавством та відмінністю функціонування органів державного управління від органів місцевого самоврядування.

Формулювання цілей статті. Зважаючи на вищесказане, метою статті є дослідити нормативно-правову базу, що стосується питань

інформаційних ресурсів в Україні, та основні теоретичні засади з цієї тематики; проаналізувати організацію доступу до інформаційних ресурсів через web-сайти органів державного управління.

Виклад основного матеріалу. Метою моніторингу є: оцінювання ступеня інформаційної відкритості та наповненості офіційних сайтів на прикладі Херсонської, Львівської, Дніпропетровської, Київської обласних державних адміністрацій.

Основні цілями моніторингу є опрацювання інформації щодо дотримання органами виконавчої влади вимог чинної нормативно-правової бази з питань розміщення та доступу до інформації на їх офіційних web-сайтах [5, 6, 7, 8, 10, 11]; визначення рівня доступності інформації про склад і роботу органів виконавчої влади громадянам України; визначення рівня доступності рішень органів виконавчої влади, зручність у користуванні офіційним веб-ресурсом органу місцевого самоврядування; підвищення рівня відкритості та прозорості в діяльності органів виконавчої влади; визначення загального рівня прозорості та відкритості в діяльності органу виконавчої влади.

Моніторинг сайтів проводиться згідно з розробленою методикою Інституту громадянського суспільства [9], що відповідає вимогам чинного законодавства з питань доступу та розміщення інформації на електронних інформаційних ресурсах органів державного управління та деяким іншим потребам користувачів [5, 6, 7, 8, 10, 11].

Оскільки специфіка поданої вище методики моніторингу властива місцевим радам, то критерії оцінювання сайтів облдержадміністрацій потребують певної корекції, що викликано чинним законодавством та відмінністю функціонування органів державного управління від органів

місцевого самоврядування. Проміжкові таблиці моніторингу розміщено за посиланням [12].

Основні категорії оцінювання: наявність обов'язкової загальної інформації; наявність наборів даних, що підлягають оприлюдненню; наявність додаткової інформації; наявність мережесих функцій; технічні вимоги. Результати дослідження зведено в таблиці 1.

Таблиця 1

Зведені результати дослідження доступу до електронно-інформаційних ресурсів органів державної влади

Назва області	Назва категорії	Обов'язкова загальна інформація	Набори даних, що підлягають оприлюдненню	Додаткова інформація	Мережесих функції	Технічні вимоги
	Херсонська	45	3	15	9	12
	Львівська	44	0	12	10	9
	Дніпропетровська	46	0	11	10	10
	Київська	41	13	11	10	12
	Максимальна кількість балів	56	26	16	12	22

Висновки з даного дослідження. У результаті проведеного дослідження та за отриманими результатами можна зробити такі висновки.

Web-сайти Херсонської, Львівської, Дніпропетровської, Київської обласних державних адміністрацій у своїй більшості відповідають вимогам розміщення обов'язкової інформації на своїх Web-ресурсах, але існують деякі пункти, інформація про які повністю відсутня (наприклад, відомості про сплату місцевих податків, комунальних платежів, тарифів та інших

розрахунків) або частково відсутня (перелік комунальних підприємств, закладів, підконтрольних їм закладів та організацій).

На сайтах Херсонської, Львівської, Дніпропетровської, Київської обласних державних адміністрацій практично відсутня інформація про відкриті набори даних, що підлягають оприлюдненню, лише слід відзначити Київську ОДА, на сайті якої наведено відкриті дані про довідник підприємств, установ (закладів) та організацій розпорядника інформації та підпорядкованих йому організацій, зокрема їх телефонів та адрес; інформація про організаційну структуру розпорядника інформації; звіт про використання бюджетних коштів; звіти, зокрема щодо задоволення запитів на інформацію; річні плани закупівель; переліки адміністративних послуг, інформаційні картки адміністративних послуг і бланки заяв, потрібних для звернення щодо надання адміністративної послуги; правові акти, що підлягають оприлюдненню відповідно до Закону України «Про доступ до публічної інформації» [10].

Додаткова інформація на сайтах Херсонської, Львівської, Дніпропетровської, Київської обласних державних адміністрацій є досить добре представленою, але частково не висвітленими залишаються відомості про ЗМІ та про рівень розвитку науки й освіти.

Розвиток мережевих функцій на сайтах означених обласних державних адміністрацій перебуває на досить високому рівні, але зовсім не проводяться веб-конференції та наявний незадовільний рівень функціоналу пошуку документів та інформації на сайті.

Відповідність технічних вимог сайтів цих адміністрацій перебуває на середньому рівні. Головним чином зауваження стосуються форматів розміщення документів, відсутності адаптивності сайтів під різні платформи, відсутністю версії сайту для людей з вадами зору, форумів і веб-конференцій.

Перспективи подальших розвідок. Подальше дослідження викладеної в статті тематики має базуватися на результатах проведеного дослідження й пропонувати шляхи та рекомендації щодо поліпшення доступу до електронних інформаційних ресурсів через сайти органів державного управління та їх наповненості.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Серов Ю. О. Проблеми функціонування веб-сайтів міських рад невеликих міст України / Ю. О. Серов, Л. М. Матієшин // Наукові праці Донецького національного технічного університету. Серія : Обчислювальна техніка та автоматизація. - 2014. - № 2. - С. 94-100.
2. Доступ до інформації про місцеве самоврядування [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://imi.org.ua/consult/53524-dostup-do-informatsiji-pro-mistseve-samovryaduvannya.html>
3. Веб-сайт органу влади як основна інформаційно-технологічна форма комунікації в е-урядуванні: вимоги щодо контенту, актуалізації, інтерфейсу, дизайну та інтерактивності [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.znannya.org/?view=e-government-aspirations>
4. Інформаційна відкритість сайтів міських рад станом на 2012 р. Які зміни відбулися. /С. М. Корчинський. - К.: Леста, 2012. – 43 с.
5. Указ Президента України Про додаткові заходи щодо забезпечення відкритості у діяльності органів державної влади [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/683/2002>
6. Постанова Кабінету Міністрів України «Про порядок оприлюднення у мережі Інтернет інформації про діяльність органів виконавчої влади» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/3-2002-%D0%BF>
7. Постанова Кабінету Міністрів України «Про заходи щодо подальшого забезпечення відкритості у діяльності органів виконавчої влади» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1302-2002-%D0%BF>
8. Наказ Державного комітету інформаційної політики, телебачення та радіомовлення України та Державного комітету зв'язку та інформатизації України «Про затвердження Порядку інформаційного наповнення та технічного забезпечення Єдиного веб-порталу органів виконавчої влади та Порядку функціонування веб-сайтів органів виконавчої влади» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z1021-02>
9. Методика моніторингу інтернет-сайтів органів місцевого самоврядування [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://old.csi.org.ua/?p=965>
10. Закон України Про доступ до публічної інформації [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2939-17>
11. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Положення про набори даних, які підлягають оприлюдненню у формі відкритих даних» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.kmu.gov.ua/control/uk/cardnpd?docid=248573101>

12. Набока С.І. Web-сайти як основний інструмент доступу до електронних інформаційних ресурсів органів державної влади: магістерська дипломна робота. ХНТУ, Херсон, 2016.

Statement of the problem. Information technologies firmly entered to our daily lives and even public governance is not an exception. Applying of information technologies has become an indispensable condition of an evolvement for many well-developed and rapidly developing countries. Nowadays introduction of information technologies in the whole range of our day-to-day activities in one hand it can bring threat for security of our personal data, on the other hand, it will improve communication between citizens, government and business.

Urgency. The web-technologies have found their place in the whole range of information technologies they have become as an easy-accessible way of spreading information across the World Wide Web.

First of all the main goal of the Web-technologies in the public governance trade, in the simplest case, is to represent an actual information to citizens and to business using the official government electronic information resources or the Web-pages, and the main aim of citizens and business is to get such information swiftly and timely.

The purpose and tasks of the article – to research the IT legislation and to analyze the access organization to the information of the Kherson, Lviv, Kyiv and Dnipropetrovsk regional state bodies' resources via Web sites.

Summary. The main aims of the state bodies' Web sites monitoring are:

- evaluate whether the legislative rules of publishing and accessing to the information are adhered;
- determine the availability of information on the Web sites;
- determine the transparency level of the state bodies' activity.

The monitoring is conducted according to the elaborated methodology of the Institute of civil society that corresponds to the current legislation. Applied amendments to this methodology are dealt with the specific state bodies' functions that differ from local governance ones.

The evaluation categories of the state bodies' Web sites monitoring are:

- presence of the general purpose information;
- presence the sets of the open data;
- presence of the additional information;
- presence of the particular network Web-site functions;
- technical requirements conformity.

Conclusions and outcomes. The requirements that deal with the presence of the general-purpose and additional information on the Kherson, Lviv, Kyiv and Dnipropetrovsk regional state bodies' Web sites are observed.

The open data sets are not properly presented on the on the Kherson, Lviv, Kyiv and Dnipropetrovsk regional state bodies' Web sites.

In spite of an absence of the proper functioning document search and Web-search, the evolvement level of the particular network Web-site functions is on the quite high level.

The main technical requirements issues deal with adaptability of the Web-interfaces and an absence of the Web-site version for the visual impairment users, an absence of Web-forums and Web-conferences.